

САЙЁХЛАР ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ БОРАСИДАГИ ЙИЛ САРҲИСОБИ

Атаджанов Азамат Юрьевич

Хоразм вилояти ИИБ Хавфсиз туризмни таъминлаш
бошқармаси катта инспектори

АННОТАЦИЯ

Ушбу мақолада мамлакатимизда сайёхлар хавфсизлигини таъминлаш борасидаги йил сарҳисоби ҳақида муълумотлар келтирилган.

ABSTRACT

This article provides information about the annual review of tourist safety in our country.

АННОТАЦИЯ

В данной статье представлена информация о ежегодном отчёте безопасности туристов в нашей стране.

КИРИШ

Халқаро ташкилотлар томонидан тақдим этилган иқтисодий ва ижтимоий маълумотлар асосида халқаро статистик маълумотларни тарқатувчи энг нуфузли нашр ҳисобланадиган “World of Statistics” маълумотларига кўра Ўзбекистон 2024 йилда саёхат қилиш учун энг яхши давлатлар рўйхатига киритилган.

Ушбу рейтинг кам ҳаражатли саёхатлар бўйича махсус қўлланмалар ишлаб чиқаришга ихтисослашган биринчи расмий нашриёт ҳисобланадиган машҳур “Lonely Planet” саёхат нашри томонидан тақдим этилган материаллар асосида тузилган.

Шу билан бирга АҚШнинг CNN Travel сайти Ўзбекистонни бутун дунё сайёхларига ташриф буюриш учун энг яхши давлатлар рўйхатига киритилгани ҳақидаги маълумотларни ОАВ сайтида эълон қилди.

Мақола муаллифига кўра, Ипак йўли ва унда Ўзбекистоннинг аҳамиятини яхшироқ тушуниш учун Самарқанд, Бухоро ва Хивага ташриф буюриш керак.

Бундан ташқари, сайёхларни хавфсизлик ва тиббий хизмат билан таъминлашга ихтисослашган “International SOS” ташкилоти мутахассислари хулосасига кўра Ўзбекистон сайёхлар хавфсизлиги бўйича Марказий Осиёда энг яхши давлат сифатида тан олинган.

Бунинг замирида Президентимиз бошчилигида юртимизда туризм салоҳиятини ошириш, ички ва ташқи туризмни ривожлантириш, сайёҳлар оқимини кўпайтириш ҳамда уларга қулай ва хавфсиз шароитлар яратиш борасида амалга оширилаётган кенг кўламли ишлар турибди десак мубоғала бўлмайди албатта.

Республикамызда туризмни ривожлантириш, пировард мақсадда иқтисодиётимизни ва аҳоли турмуш тарзини янада яхшилашга алоҳида эътибор қаратилганлиги натижасида республикамызга, шу жумладан Хоразм вилоятига келаётган хорижий ва маҳаллий сайёҳлар сони кундан кунга ортиб бораётганлигини кузатиш мумкин.

Сайёҳлар оқими кўпайиши фонида музей, меҳмонхона, овқатланиш жойлари, савдо дўконлари ва шу каби бошқа туристик инфратузилмалар сони ҳам ортиб бормоқда.

Мисол учун, 2017 йилда вилоятимизда меҳмонхоналар сони атига 60 тага етмаган бўлса, ҳозирга келиб 200 тадан ошганлигини кузатиш мумкин.

Бу эса вилоятимизда сайёҳларнинг ҳаракатланиш географиясини кенгайтириб бораётганлигини кўрсатиши билан бирга уларнинг хавфсизлигини таъминлаш борасидаги ишларни янада жадаллаштирилишини талаб этади.

Президентимиз таъбири билан айтганда, “Мамлакатимизда туризмни ривожлантириш, сайёҳлик жозибасини ошириш ва хавфсиз туризмни ташкил этишда ички ишлар бўлинмаларининг ўрни муҳимдир”.

Дарҳақиқат, Ички ишлар вазирлиги тизимидаги Хавфсиз туризмни таъминлаш бўлинмалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 6 мартдаги “Транспорт ва туризм объектларида жамоат хавфсизлигини таъминлашнинг самарали тизимини жорий этишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 4229-сонли Қарори талаблари асосида республикамызни ташриф учун хавфсиз мамлакат сифатидаги жозибадорлигини ошириш, туризм намоиши объектлари ва инфратузилмаси ҳудудларини жиноятлардан ҳоли ҳудудларга айланттириш, хорижий ва маҳаллий сайёҳларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш борасида ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни сидқидилдан бажариб келмоқдалар.

Шу ўринда Хоразм вилояти ИИБ Хавфсиз туризмни таъминлаш бошқармасининг 2023 йил натижаларига тўхталсак.

Бошқарма ходимлари хизматда фойдаланиш учун енгил автомашиналар, махсус жиҳозланган ISUZU русумли автобус, “Скутер”лар ҳамда “сигвей” ҳаракатланиш воситалари ҳамда тегишли электрон базалар билан таъминланган.

Шунингдек, Хива шаҳридаги “Ичан-қалъа” давлат музейи кўрикхонасида чет-эл ва маҳаллий сайёҳлар учун тезкорлик билан ёрдам кўрсатиш мақсадида

туристларга хизмат кўрсатишга мўлжалланган 5 та ахборот шахобчаси ўрнатилиб фаолият кўрсатиб келмоқда.

Ахборот шахобчаларига мурожаат қилган сайёҳлар ўз фикрларини билдиришлари учун “Таклиф ва мулоҳазалар” китоби ташкил қилинган.

Бошқарма ходимлари томонидан 2023 йилда вилоятга келган 452 мингдан ортиқ (336 мингдан ортиқ маҳаллий, 115 мингдан ортиқ хорижий) сайёҳларнинг ҳамда 55 та хорижий давлатлар ва 2 та ҳалқаро ташкилотларнинг 128 та делегациялари таркибидаги 1480 дан ортиқ вакилларини хавфсизлигини таъминлаш мақсадида вилоят ИИБнинг тегишли соҳавий хизматлари ҳамда бошқа идора ва ташкилотлар билан ҳамкорликда туризм намойиши ва инфратузилмалари ҳудудларида наъмунали жамоат тартибини ва сайёҳлар хавфсизлигини таъминлаш чоралари кўрилиб, ёрдамга мухтож сайёҳларга амалий ёрдамлар кўрсатилди.

Ходимларга турли масалаларда ёрдам сўраб 20.330 (9514 хорижий, 10816 маҳаллий) нафар сайёҳлар мурожаат қилган бўлиб, мурожаатларнинг 19.613 таси йўналиш кўрсатиш бўйича, 67 таси биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш бўйича ҳамда 650 таси хизмат кўрсатишга доир бошқа масалалар бўйичадир.

Шу билан бирга ўтган йил давомида вилоят ҳудудидаги туризм намойиши объектларида ўтказилган “Қовун сайли” фестивали, “Анор ҳосили” фестивали, “Лазги” халқаро рақс фестивали, “Халқаро туризм ярмаркаси”, “Этноспорт” халқаро фестивали, “Пахлавон Махмуд-Баходирлар ўйини” ва бошқа шу каби 120 дан ортиқ тадбирларда чет эл ва маҳаллий сайёҳлар билан бир қаторда хорижий ва маҳаллий иштирокчиларнинг хавфсизлиги таъминланди.

Бошқарма ходимлари томонидан вилоятда хавфсиз туризмни таъминлаш ҳамда сайёҳларга нисбатан ҳуқуқбузарликлар содир этилишини барвақт олдини олиш мақсадида ташриф объектлари ва уларга туташ ҳудудларда истиқомат қилувчи фуқаролар орасида жами 2.568 маротаба турли йўналишда профилактик тадбирлар ўтказилди.

Профилактик тадбирлар доирасида жами 357 маротаба оммавий ахборот воситаларида, жумладан, газетада 29 маротаба, радиода 19 маротаба, телевиденияда 27 маротаба ҳамда интернет ижтимоий тармоқларида 282 маротаба хавфсиз туризм билан боғлиқ мавзуларда чиқишлар қилинди.

Шунингдек, сайёҳларга нисбатан содир этилиши мумкин бўлган жиноят ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, аҳолининг маданияти ва меҳмондўстлик фазилатларини юксалтириш мақсадида жойларда 404 маротаба учрашувлар ўтказилиб, мазкур учрашувларда жами 4334 нафар иштирокчи ва фуқаролар қатнашдилар.

Бундан ташқари, намойиш объектлари ва уларга туташ ҳудудларда истиқомат қилувчи ва меҳнат фаолияти билан шуғулланиб келаётган фуқаролар орасидан профилактик ҳисобда турувчи ёки ҳуқуқбузарлик содир этишга мойил бўлган шахслар билан 1.807 мартаба профилактик тадбирлар ўтказилди.

Ўтган давр мобайнида бошқарма ходимлари томонидан вилоятимиздаги 71 та сайёҳлик фирмалари, 204 та гид-таржимонлар ва 21 та экскурсаводлар билан профилактик тушунтириш ишлари олиб борилди.

Маданий мерос объектларида сайёҳларга хавф туғдириши мумкин бўлган ҳолатларни аниқлаб, бартараф қилиш ҳамда сайёҳларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида жойларда ўрганишлар олиб борилиб, турли давлат органлари ва ташкилотларига жами 36 та таклиф ва 26 та тақдимномалар киритилиб, ижроси назорат остига олинди.

Бундан ташқари бошқарма ходимлари томонидан намойиш объектлари ва унга туташ ҳудудларда мақсадсиз юрган 1371 нафар фуқаро олиб келиниб, ҳуқуқбузарлик содир қилган 627 нафар шахсларга нисбатан маъмурий баённомалар расмийлаштирилди.

Шу билан бирга бошқарма Йўл ҳаракати хавфсизлиги гуруҳи ходимлари томонидан туризм намойиши объектлари ва инфратузилмалари ён атрофларида йўл ҳаракати қоидаларини бузган 3.285 нафар фуқароларга нисбатан қонуний чоралар кўрилди.

Вилоятда хавфсиз туризмни таъминлашда Ахборот технологиялари ва коммуникациялари имкониятларидан ҳам унумли фойдаланишга алоҳида эътибор қаратилган.

Жумладан, бошқарма маъмурий биносида “Вазиятлар маркази” ташкил қилиниб, марказга Хива шаҳрининг туризм намойиши объектлари ва инфратузилмалари ҳудудларидаги 150 дан ортиқ кузатув камералари интеграция қилинган бўлиб, сайёҳлар хавфсизлигини таъминлаш, жиноят ва ҳуқуқбузарликларни барвақт олдини олиш ва содир этилган ҳуқуқбузарликларни фош қилишда унумли фойдаланиб келинмоқда.

Бундан ташқари, сайёҳлар хавфсизлигини таъминлаш ҳамда уларнинг мурожаатларини ўз вақтида қабул қилиб, тезкорлик билан амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида туризм намойиши объектлари ва инфратузилмаси ҳудудларига қўшимча 5 та чақирув ёчалари ўрнатилган.

Шунингдек, чет эл ва маҳаллий сайёҳларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида, бошқарма жойлашган маъмурий бино, алоқа телефон рақамлари, манзили, иш вақти ва бошқа маълумотлар ўзбек ва хорижий тилларда интернетнинг “Facebook” ижтимоий тармоғи ва “Google maps” иловаси орқали жойлаштирилган.

Бу эса чет эл ва маҳаллий сайёҳлар, уларнинг гид-таржимонлари ва маҳаллий аҳоли томонидан бевосита интернет тармоғидаги “Google maps” электрон харитасидаги маълумотлар ёрдамида бошқарма ходимлари билан боғланиш ва мурожаат қилиш имкониятини яратади.

Шу билан бирга бошқарма телефон рақамлари, электрон манзиллари ва интернет тармоғидаги манзилини осон топиш имкониятини берувчи QR-код ақс этган ташриф қоғозлари ўзбек, рус ва инглиз тилларида ишлаб чиқилиб, вилоятдаги жойлаштириш воситалари, умумий овқатланиш шаҳобчалари ва сайёҳларга хизмат кўрсатувчи субъектларга тарқатилган.

Бошқарма томонидан хавфсиз туризмни таъминлаш борасида ҳамкорликда олиб борилган кенг кўламли чора-тадбирлар натижасида 2023 йил давомида чет эл ва маҳаллий сайёҳларга нисбатан жиноят ва маъмурий ҳуқуқбузарликлар содир этилишига йўл қўйилмади.

2024 йилдаги режалар.

Сайёҳлар хавфсизлигини таъминлаш, жиноят ва ҳуқуқбузарликларни барвақт олдини олиш, йўл ҳаракати қоидаларини таъминлаш борасидаги ишларни янада жадалаштириш мақсадида яқин кунларда Тошкент вилоятининг Бўстонлик тумани тажрибаси асосида Хива шаҳрида “Хавфсиз шаҳар” ягона интеграциялашган тизимларини ишга тушириш режалаштирилган.

Шу мақсадда Хива шаҳридаги 120 дан ортиқ объектларга жами 240 дан ортиқ замонавий кузатув камералари ўрнатилиши режалаштирилган ва ҳозирги кунга қадар ушбу кузатув камераларидан 160 таси ўрнатилиб, ушбу йўналишдаги ишлар давом қилдирилмоқда.

Бошқарма томонидан вилоят ИИБнинг тегишли соҳавий хизматлари ҳамда бошқа идора ва ташкилотлар билан ҳамкорликда 2024 йил давомида вилоятдаги туризм намоёйиши объектлари ҳудудларида ўтказиладиган қуйидаги;

- Хива шаҳри 2024 йилда «Ислом дунёсининг туризм пойтахти» деб эълон қилинганлиги муносабати билан Ислом дунёсининг туризм пойтахти йили доирасида Хоразм вилоятининг Хива шаҳрида Ислом Ҳамкорлик ташкилотига аъзо 57 давлатнинг туризм вазирлари ва туристик маъмуриятлари раҳбарларининг йиғилиши юқори даражадаги XII сессияси;

- “Қовун сайли” фестивали,
- “Анор ҳосили” фестивали,
- “Лазги” халқаро рақс фестивали,
- “Халқаро туризм ярмаркаси”,
- “Пахлавон Махмуд-Баходирлар ўйини
- “Taste of Uzbekistan Festival” шиори остида гастронмик фестивали,
- “Халқаро зиёрат туризми ҳафталиги”

- Шу каби бошқа тадбирларда чет эл ва маҳаллий сайёҳлар ҳамда хорижий иштирокчиларнинг хавфсизлигини таъминлаш юзасидан зарурий чора тадбирлар белгилаб олинган.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати: (REFERENCES)

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси.
2. Ўзбекистон Республикаси “Ички ишлар тўғрисида”ги Қонуни.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 6 мартдаги “Транспорт ва туризм объектларида жамоат хавфсизлигини таъминлашнинг самарали тизимини жорий этишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 4229-сонли Қарори